

รายวิชา สังคมศึกษาฯ

รหัสวิชา ส23101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้สอน

ครูวิชิต ลีอยศ

เรื่อง

มรรค (ลัทธิสุริยธรรม 7)

มรรค

จุดประสงค์

ประจำคาบเรียน

นักเรียนสามารถอธิบาย
ความหมายและองค์ประกอบ
ของสัปปุริสธรรม 7 ได้ถูกต้อง

จุดประสงค์

ประจำคาบเรียน

นักเรียนสามารถวิเคราะห์

แนวทางการปฏิบัติตน

ตามหลักธรรม สัปปุริสธรรม 7 ได้

จุดประสงค์

ประจำคาบเรียน

นักเรียนสามารถบอกถึงคุณค่า
ของหลักธรรมสัปปุริสธรรม 7
ต่อการดำเนินชีวิต

คำถาม

ก่อนเข้าบทเรียน

ในความหมายของนักเรียน

คนดี คืออะไร

จงยกตัวอย่างประกอบ

มรรค

ความหมาย มรรค

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Ama Dam Vila. การทำสมาธิ.
<https://pixabay.com/th/photos/การทำสมาธิ-1777522/>. ลงข้อมูลเมื่อวันที่

31 ตุลาคม 2558

“ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์
หรือหมดปัญหาต่าง ๆ
โดยสิ้นเชิง”

หมวดธรรม

กล่าวถึงมรรค

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. ดอกบัวบาน บัว ดอกไม้.
<https://pixabay.com/th/photos/ดอกบัวบาน-3588694/>. ลงข้อมูลเมื่อวันที่
4 กรกฎาคม 2559

สัปปริสธรรม 7

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : truthseeker08. พิธีกรรม. <https://pixabay.com/th/photos/พิธีกรรม-พุทธศาสนาเถรวาท-พุทธ-3335526/>. ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2561

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Sasin Tipchai. พระสงฆ์. <https://pixabay.com/th/users/sasint-3639875/>. ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2559

สัพปุริสธรรม

(สัพ-ปุ-ริ-สะ-ท่า)

คือ ธรรมสำหรับสัตบุรุษ

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.

<https://pixabay.com/th/photos/บอล-พระพุทธศาสนา-พีธี-1845861/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

สัตบุรุษ (ลัด-ตะ-บุ-หฺรุด)

คือ คนที่มีสัมมาทิฐิ คนดี
น่านับถือ

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Pexels. พระพุทธศาสนา.
<https://pixabay.com/th/photos/เบอล-พระพุทธศาสนา-พีธี-1845861/>.
ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2559

“ธรรมของคนดี ธรรมของสัตบุรุษ
ธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ คุณสมบัติของคนดี”

“มี 7 ประการ”

อัมมัญญาตา

(ความรู้จักธรรม หรือ รู้จักเหตุ)

“รู้หลักความจริง รู้หลักการ รู้หลักเกณฑ์
รู้กฎแห่งธรรมดา รู้กฎเกณฑ์แห่งเหตุผล
และรู้หลักการที่จะทำให้เกิดผล”

อัตถิภาวนตา

(ความรู้จักอรรถ รู้ความมุ่งหมาย
หรือ รู้จักผล)

“รู้ความหมาย รู้ความมุ่งหมาย
รู้ประโยชน์ที่ประสงค์ รู้จักผลที่จะเกิดขึ้น
สืบเนื่องจากการกระทำ
หรือความเป็นไปตามหลัก”

อัตตัญญา

(ความรู้จักตน หรือ รู้จักตน)

“รู้ว่าตัว เรานั้น ว่ามีสถานภาพเป็นอะไร
ฐานะ ภาวะ เพศ กำลัง ความรู้ ความสามารถ
ความถนัด และคุณธรรม เป็นต้น”

“ว่าขณะนี้ เท่าไร อย่างไร
แล้วประพฤติให้เหมาะสม
และรู้ที่จะแก้ไขปรับปรุง ต่อไป”

มัตตัญญูตา

(ความรู้จักประมาณ หรือ ความพอดี)

“ ความพอดี เช่น

ภิกษุ รู้จักประมาณในการรับและบริโภคปัจจัยสี่
คฤหัสถ์ รู้จักประมาณ ในการใช้จ่ายโภคทรัพย์”

กาลัญญาตา

(ความรู้จักกาล)

“รู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลา
ที่จะต้องใช้ในการประกอบกิจ
กระทำหน้าที่การงาน”

“เช่น ให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา
ให้ทันเวลา ให้เหมาะสมเวลา
ให้พอเวลา เป็นต้น”

ปรีสัณณตา

(ความรู้จักบริษัท)

“รู้จักกลุ่มบุคคล รู้จักหมู่คณะ
รู้จักชุมชน และรู้จักที่ประชุม
รู้กิจริยาที่จะประพฤติดต่อชุมชนนั้น ๆ”

“ว่า ชุมชนนี้เมื่อเข้าไปหา ต้องทำกิริยา
หรือปฏิบัติแบบนี้ จะต้องพูดอย่างไร
ชุมชนนี้ควรสงเคราะห์อย่างไร เป็นต้น”

บุคคลปโรปรัชญญตา

(ความรู้จักบุคคล)

“ความแตกต่างแห่งบุคคลว่า
มีอหิยาศัย มีความสามารถ
มีคุณธรรม เป็นต้น”

“ผู้ใดหยิ่งหรือหย่อนอย่างไร
และรู้ที่จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้น ๆ ด้วยดี
ว่าควรจะคบหรือไม่ จะใช้ จะตำหนิหรือยกย่อง
และแนะนำสั่งสอนอย่างไร เป็นต้น”

กิจกรรม

(กำหนดเวลาในการทำ 10 นาที)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนบรรยาย
ในหัวข้อ ฉันจะนำหลักสัจปฐิธรรม
ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Helena Cuerva. เซน พระพุทธรูป

[https://pixabay.com/th/photos/เซน พระพุทธรูป-509371](https://pixabay.com/th/photos/เซน-พระพุทธรูป-509371)

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2557

คำถาม

ท้ายบทเรียน

สมมุติ ถ้าทุกคนปฏิบัติตนตามหลัก
สัปปุริสธรรม 7 จะส่งผลต่อตนเอง
สังคม ประเทศชาติอย่างไร

สรุปอริยสัจ 4

ข้อที่ 3 มรรค ข้อปฏิบัติให้ถึง
ความดับทุกข์ หรือหมดปัญหาต่าง ๆ
โดยสิ้นเชิง

ขอขอบคุณที่มาภาพจาก : Ai • Yokkaichi. วัด ประเทศไทย เชียงใหม่.
<https://pixabay.com/th/photos/วัด-ประเทศไทย-เชียงใหม่-4128662/>.

ลงข้อมูลเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2562